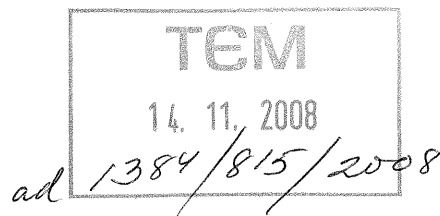

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

VIITE Lausuntopyyntöne 12.9.2008 1384/815/2008

ASIA Länsi-Suomen lääninhallituksen lausunto Teollisuuden Voima Oyj:n uuden ydinvoimalaitosyksikön rakentamista koskevasta periaatepäätöshakemuksesta

Länsi-Suomen lääninhallituksen lausunto

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) on jättänyt 25.4.2008 valtioneuvostolle uuden ydinvoimalaitosyksikön Olkiluoto 4:n rakentamista koskevan hakemuksen, jolla se hakee ydinenergialain (990/1987) 11 §:ssä tarkoitettua periaatepäätöstä.

Hakemuksen kohteena on lämpöteholtaan enintään 4600 MW:n kevytvesireaktorilla varustettu sähköteholtaan suuruusluokkaa 1000 -1800 MW oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tarkoitus sijoittaa TVO:n omistamalle Olkiluodon voimalaitospaikalle.

Ydinenergia-asetuksen (161/1988) 25 §:n mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Länsi-Suomen lääninhallitusta antamaan lausuntonsa periaatepäätöshakemuksesta. Ministeriö on toivonut, että lausunnossa tuodaan esille erityisesti ne mahdolliset Eurajoen Olkiluodon kaavoitusjärjestelyihin ja pelastus- ja turvajärjestelyihin liittyvät seikat, jotka valtioneuvoston tulisi ottaa huomioon harkitessaan periaatepäätöksen tekemistä.

Ydinenergialain mukaisesti ydinvoimalaitoksen suunnittelun, rakentamisen ja käytön lähtökohtana on, että laitoksen on oltava turvallinen eikä siitä saa aiheutua vahinkoa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Turvallisuuden on oltava etusijalla ydinvoimalaitoksen rakentamisessa ja käytössä. Selvää on, että uuden ydinvoimalaitosyksikön on täytettävä Suomessa voimassa olevat turvallisuusvaatimukset.

Kaavoitusjärjestelyjen osalta lääninhallitus toteaa, että Satakuntaliitto on laatimassa maakuntakaavaa, jonka tarkoitus on korvata alueella voimassa oleva Seutu-kaava 5. Maakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan Olkiluodon alueelle energiahuollon laitosalue, joka on varattu energiatuotantoa palvelevia laitoksia, rakennuksia tai rakenteita sekä käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusta toteuttavia laitoksia ja rakennuksia varten. Laitosalueen ympärille on osoitettu energiahuoltoon va-

raton laitosalueen lähiympäristö. Lisäksi alueelle on valmisteilla Olkiluodon osayleiskaava ja Rauman pohjoisten rantojen osayleiskaavan muutos, joiden tärkeimpänä tavoitteena on ollut ylläpitää maankäytöllisiä edellytyksiä energiantuotantoalueella ja varata alueet käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen toteuttamiselle siten, että Suomen lainsäädännön ja toiminnan turvallisuudelle asettamat vaatimukset täyttyvät. Valmisteilla on myös Olkiluodon asemakaavamuuotos, jossa kaavaan lisätään määräykset ja rakennusoikeus käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosta varten. Voimassa olevan rantayleiskaavan mukainen saaren itäosaan sijoittuva loma-asutusalue tulee säilymään tulevissa kaavamuutoksissa.

Lääninhallitus toteaa, että laitosaluetta ympäröivälle viiden kilometrin etäisyydelle laitoksesta ulottuvalle suojavyöhykkeelle ei tule sijoittaa tiheää asutusta, sairaaloita tai muita laitoksia, joissa käy tai oleskelee merkittäviä ihmismääriä. Mainitulle suojavyöhykkeelle ei myöskään tule sijoittaa sellaisia merkittäviä tuotannollisia toimintoja, joihin ydinvoimalaitoksen onnettomuus voisi vaikuttaa. Muilta osin ydinvoimalaitoksen normaali käyttö tai odotettavissa olevat käyttöhäiriöt eivät aiheuta rajoituksia maankäytölle laitosalueen ulkopuolella.

Hankkeesta tehdyn ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ilmenee, että alle viiden kilometrin etäisyydellä ydinvoimalaitosalueesta asuu vakituisesti noin 70 henkilöä. Lisäksi viiden kilometrin vyöhykkeellä sijaitsee noin 550 loma-asuntoa. Laitosaluetta lähimpänä olevat taajamat ovat Eurajoki ja Rauma. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen perusteella voidaan katsoa, että hankkeesta ei aiheudu lähiseudun asutukselle merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Lääninhallitus toteaa, että suunnitteilla olevat kaavamuutokset ovat asianmukaisia.

Pelastusjärjestelyjen kannalta on perusteltua ja järkevää, että uusi ydinvoimalaitosyksikkö sijoitetaan jo toiminnassa olevien laitosten yhteyteen. Tällöin olemassa olevat turvallisuusrakenteet, pelastussuunnitelmat sekä harjoituksissa kertynyt tieto voidaan hyödyntää toimintaa laajennettaessa. Lääninhallitus korostaa, että hanketta toteutettaessa tulee kuitenkin huolehtia siitä, että henkilöresursseja varataan riittävästi turvajärjestelyjen ja pelastussuunnitelmien tarkistamiseksi. Tämä työ tulee tehdä yhteistyössä paikallisten pelastusviranomaisten kanssa.

Lääninhallitus katsoo, että ydinvoimalaitosyksikön suunnittelussa tulee huomioida myös ydinvoimalaitosalueen turvallisuuteen vaikuttavat ulkopuoliset tekijät. Esimerkiksi hälytysajoneuvojen pääsy alueelle ja mahdollisten evakuointien suorittaminen tulee varmistaa kaikissa olosuhteissa. Edelleen tieverkoston haavoittuvuuteen (myrskyn kaatamat puut, lumimyrskyt ja merkittävät liikenneonnettomuudet evakuointivaiheessa) tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Lääninhallitus toteaa, että viestitoimintojen eri turvallisuusorganisaatioiden ja ydinvoimalaitosyhtiön välillä tulee olla varmistettuja VIRVE –viranomaisverkkoon perustuen. VIRVE –radioihin perustuvaa tiedonvaihtoa tulee myös säännöllisesti testata.

Onnettomuustapauksissa saumaton yhteistyö paikallisten pelastusviranomaisten ja TVO:n välillä edellyttää toistuvia yhteisiä harjoituksia, jotka valmiusorganisaatioiden toiminnan lisäksi kattavat myös toiminnan palotilanteissa ydinvoimalaitosalueella. Lääninhallitus katsoo, että pelastuslaitoksen ja TVO:n tulee etukäteen tu-

tustua toistensa toimintatapoihin ja varmistettava pelastuslaitoksen riittävä ydinvoimalaitosyksiköiden kohdetuntemus.

Turvajärjestelyjen osalta lääninhallitus toteaa, että poliisin lääninjohdossa ja Satakunnan maakunnan poliisilaitoksien toiminnassa on jo vuosia kiinnitetty erityistä huomiota Olkiluodossa sijaitsevien toimivien ydinvoimaloiden ja rakenteilla olevan kolmannen ydinvoimalaitosyksikön aiheuttamiin mahdollisiin turvallisuusriskeihin. Lääninhallituksen näkemyksen mukaan Olkiluodon ulkoiseen turvallisuuteen liittyvä poliisin ja muiden viranomaisten toiminta on pääosin onnistunut ja täyttänyt ne vaatimukset, joita niille on asetettu.

Lääninhallitus katsoo, että uuden ydinvoimalaitosyksikön rakentaminen ja mahdollinen käyttöönotto ei aiheuta olennaisia lisävaatimuksia poliisin toiminnalle. Poliisin toimintaedellytykset Satakunnassa ovat tulevaisuudessa paranemassa, kun vuoden 2009 alussa Satakunnan poliisilaitos aloittaa toimintansa. Satakunnan poliisilaitoksen tulevat muodostamaan nykyiset Porin, Kankaanpään, Kokemäen ja Rauman poliisilaitokset.

Lääninhallitus korostaa, että ydinvoimalaitosalueen ja ydinvoimarakennusalueen sisäisestä turvallisuudesta vastaa ja huolehtii TVO ydinenergialain edellyttämällä tavalla Säteilyturvakeskuksen valvonnassa. Poliisin tehtävänä on vastata ydinvoimalaitosalueen ulkopuolisesta turvallisuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Lääninhallitus katsoo, että nykyistä hyvää yhteistyötä poliisin ja eri toimijoiden välillä tulee jatkaa alueen turvallisuusnäkökohtien varmistamiseksi.

Tiestöllinen infrastruktuuri on alueella kehittynyt jo Olkiluoto 3 hankkeen aikana Olkiluodontien korjaamisen myötä. Lisäksi valtatie 8:n perusparannus on valmistumassa syksyllä 2008. Satamat Raumalla ja Olkiluodossa ovat logistiikan kannalta valmiina uuteen ydinvoimalaitoshankkeeseen. Lääninhallitus toteaa, että liikenneturvallisuuden osalta alueella on edistytty ja mitään merkittäviä ongelmia asiassa ei ole ilmennyt.

Lääninhallitus toteaa, että ympäristöjärjestöt ovat vastustaneet Olkiluoto 3 ja Olkiluoto 4 hanketta. Vastustaminen on pääasiassa ollut laillista kansalaistoimintaa ja laittomat aktiviteetit ovat olleet lähinnä symbolisia protesteja, joskin kustannusvaikutuksiltaan huomattavia sekä luvanhaltijalle, laitostoimittajalle että viranomaisille. Olkiluodon erityisluonteen vuoksi rikosperusteisetkin tilanteet edellyttävät viranomaisyhteistoimintaa.

Lääninhallituksen näkemyksen mukaan todennäköisin rikosuhka on jonkinlainen "insiderinsidentti", jossa rikoksenteijä tai -tekijät kuuluvat luvanhaltijan organisaatioon tai ainakin työskentelevät alueella tai rikoksenteijät saavat apua rikolliseen toimintaansa edellä mainituilta. Tämä seikka on kirjoitettu julki myös valtioneuvoston päätöksessä 396/91. Suojelupoliisin uhka-arvion mukaan suomalaisiin ydinvoimalaitoksiin ei tällä hetkellä kohdistu terrorismiuhkaa eikä sellainen ole todennäköistä myöskään lähitulevaisuudessa.

Osastopäällikkö

Kirsi Paasikoski

Hallintoylitarkastaja

Pepe Uskelin